

Osztatlan tanárképzés

Az osztatlan tanárszak a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 3. mellékletében meghatározott alkalmazási feltételeknek megfelelően az iskolai nevelés-oktatás, valamint az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszainak az 5-12., illetve 5-13. évfolyamain – általános iskolai tanári szakképzettség esetében az iskolai nevelés-oktatás 5-8. évfolyamain, továbbá az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő 9-11. évfolyamain – a Nemzeti alaptanterven alapuló kerettantervek szerinti szaktárgyi rendszer, továbbá az Országos Képzési Jegyzékben meghatározott szakképzési évfolyamokon, a felnőttoktatásban az adott szaknak megfeleltethető tantárgyak tanítási, valamint az iskola pedagógiai feladatainak végzésére felkészítő szak.

Az osztatlan tanárképzés célja:

Olyan tanárok képzése, akik széles körű szaktudományos, pedagógiai, pszichológiai és általános műveltséggel, elméleti és gyakorlati tudással, készséggel és képességgel rendelkeznek. Felkészültek a Nemzeti alaptantervben, a fejlesztési területek, nevelési célok alapján meghatározott köznevelési feladatokra és az oktatói-nevelői munka értékeinek, a közműveltségi tartalmak közvetítésére, a tudásépítésre, a kulcskompetenciák fejlesztésére és érvényesítésére.

Felkészültek továbbá arra, hogy az iskolai nevelés-oktatás, köznevelési törvényben meghatározott szakaszaiban, a köznevelési rendszer intézményeiben a Nemzeti alaptanterven alapuló és jóváhagyott kerettantervek műveltségi területein, valamint az iskolarendszeren kívüli képzésben, felnőttoktatásban a szaktudományos, szakterületi felkészültségüknek megfelelő területen szakrendszerű oktatást és az intézményben pedagógiai munkát végezzenek, továbbá megszerzett tudásuk, gyakorlatuk alapján, alkotó módon, részt vegyenek oktatásfejlesztési programokban.

Képesek szakterületi felkészültségük pedagógiai alkalmazására, a tanulók megismerésére, személyiségük fejlesztésére, tanórai és tanórán, iskolán kívüli munkájuk differenciált irányítására, hatékony pedagógiai módszerek, eljárások alkalmazására; rendelkeznek a neveléssel kapcsolatos pályaválasztási, gyermek- és ifjúságvédelmi, szociális és nevelési tanácsadói feladatok ellátásához, illetve ezek és a kultúrákövetítés intézményeivel való együttműködéshez szükséges alapismeretekkel. Érett autonóm, kialakult értékrendjükben az általános emberi, az európai és a nemzeti értékeket felvállaló, közvetíteni tudó, együttműködésre és önfejlesztésre képes, kreatív személyiségek.

A mesterfokozat birtokában felkészültek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatására.

Hatályos jogszabályok: 8/2013. (I.30.) EMMI rendelet, 283/2012. (X. 4.) Korm. rendelet

A tanárképzésben szerorzhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint:mesterfokozat (magister, Master, rövidítése: MA)
- szakképzettség: okleveles tanár [a kettő vagy egy tanári szakképzettségre, továbbá a közismereti (általános iskolai vagy középiskolai) tanárszakokra vagy a szakmai, művészeti tanárszakokra (szakirányra) utaló megjelöléssel];
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: teacher of...
- Az oklevél Master of Education címet tanúsít, rövidített jelölése: MEd
- képzési terület: pedagógusképzés
- Az osztatlan tanárképzés tanári szakdolgozattal és tanári záróvizsgával zárul.

Idegennyelvi követelmények:

A mesterfokozat megszerzéséhez az Európai Unió és az Egyesült Nemzetek Szervezete (ENSZ) hivatalos nyelveiből legalább egy, államilag elismert középfokú (B2) komplex típusú nyelvvizsga vagy ezzel egyenértékű érettségi bizonyítvány vagy oklevél szükséges.

Átjelentkezési lehetőség más képzési formára:

Ha a hallgató tanulmányai során (legkorábban egy teljesített év után) úgy dönt, hogy mégsem tanári oklevelet szeretne, úgy átjelentkezhetsz a kar kapcsolódó nem tanári alapképzésére (BA).

Az osztatlan tanári mesterszakra vonatkozó követelményeket a PTE Tanulmányi és Vizsgaszabályzatának 12. sz. melléklete szabályozza!

Az osztatlan tanárképzés szerkezete

Osztatlan tanárképzésben mesterfokozat és tanári szakképzettség kétszakos, szakpáros képzésben szerezhető, az alábbi módok szerint:

- 4+1 éves tanárképzés (Általános iskolai tanár szakpár),
- 5+1 éves tanárképzés (Középiskolai tanár szakpár) és
- 4,5+1 éves tanárképzés („Vegyes” tanár szakpár) attól függően, hogy adott szakon általános vagy középiskolai végzettség szerezhető. A plusz egy év a szakmai gyakorlatot jelenti.

Az osztatlan tanári mesterképzés három fő képzési részből áll:

- a két szakképzettségeknek megfelelő *szakterületi ismeretek*,
- a *tanári felkészítés* valamint,
- a közoktatási intézményben szervezett *összefüggő egyéni iskolai gyakorlat*.

A mesterszak **szakterületi képzése** magában foglalja a Nemzeti alaptanterv fejlesztési területei-nevelési céljai által meghatározott, a nevelés-oktatás tartalmi, szemléleti alapjainak, valamint a műveltségkép, a tudás és tanulás, illetve a tudásépítés értelmezésének alapismereteit, a Nemzeti alaptanterven alapuló kerettantervek szerinti szaktárgynak megfelelő tudományág(ak), műveltségi területek, művészeti területek ismeretelméleti alapjainak, történetének megismerési sajátosságainak, belső struktúrájának és terminológiájának, más tantárgyakkal, tudományokkal, műveltségi területekkel való összefüggéseinek és kölcsönhatásainak ismereteit, a köznevelés, illetve szakképzés tartalmi szabályozásában meghatározott ismeretek körének szaktudományos mélységű ismereteit, az adott tanári szakképzettséghez kapcsolódó tantárgy által közvetített tudás sajátosságait, az abban rejlő általános és specifikus képességfejlesztés lehetőségeit.

A képzés pedagógiai, pszichológiai része és az összefüggő szakmai gyakorlat

A PTE BTK Neveléstudományi Intézete jelentős kutatási és oktatási hagyományai inspiráló környezetet teremtenek a tanári pályára készülők számára. A képzés elméleti tárgyak segítségével alapozza meg a tanári pályára való felkészülést, melyet kiegészítenek az iskolai gyakorlatok.

A pedagógiai és a pszichológiai általános elméleti és gyakorlati ismeretek, képességek megszerzésére irányuló képzés magában foglalja a pedagógia, a pszichológia és ezek határtudományainak elméleti alapjait,

az ember- és gyermekismeret alapozását, a személyiségfejlődés életkori és egyéni sajátosságainak ismeretét, a tanulók megismerésének eszközeit és módszereit, a tanítás tudományos megalapozását, a személyiségfejlesztés, a képességfejlesztés elméleti és gyakorlati ismereteit, a tanulói csoportok jellemzőit, a tanári feladatok megismerését, a tanári szerep dimenzióit, a tanulási-tanítási folyamat tervezésének, szervezésének, értékelésének, a köznevelési rendszer működésének ismereteit, a neveléstudomány kutatási módszereit, a szakmai ismeretszerzés módjait, a szakmai önreflexió kifejlesztését, a szakmai gyakorlatokon szerzett tapasztalatok feldolgozását, a kommunikációs készségek fejlesztését, az infokommunikációs technológiák alkalmazási lehetőségeit az oktatásban és a tanulásban.

– *A szakmódszertani képzés* magában foglalja a szaktudományok társadalmi hasznosulásának, ezen belül a köznevelésben való hatékony, eredményes felhasználásának elméleti, tartalmi és gyakorlati eszközeit, amelyek lehetővé teszik a köznevelési rendszer tartalmi követelményeiben meghatározott feladatok és értékek, fejlesztési területek, nevelési célok, valamint az egész életen át való tanuláshoz szükséges kulcskompetenciák fejlesztését. A szakmódszertani képzés magában foglalja továbbá a tanárszak szerinti műveltségi terület, a szaktárgy tartalmi, elméleti témaköreit, a tananyag-struktúra ismeretét, a szaktárgy tanításának sajátos módszereit, eszközeit, mérési és értékelési eljárásait, a képesség- és készségfejlesztés, a tanulási motivációk lehetőségeit és módszereit, valamint a tananyag gyakorlati alkalmazásának módjait, az adott szakot a rokon szakok, tantárgyak, illetve műveltségterületek vagy szakmacsoportok rendszerében átfogóan, integráltan elhelyező ismeretköröket, valamint a szakmai gyakorlatokon, az összefüggő iskolai gyakorlaton szerzett tapasztalatok feldolgozását.

Az iskolai gyakorlatok magukban foglalják az általános tanári és az adott tanári szakképzettséghez, a tanári szerepkörökhöz kapcsolódó gyakorlati ismeretek szerzését, képességek, attitűdök megismerését, gyakorlását, a munkahely világával (iskolai élet, iskolavezetés, szülőkkel való kommunikáció, tanulókkal való egyéni foglalkozás, együttműködés) való ismerkedést, alapiártasság szerzését a tanítási, tanulási, nevelési folyamatok értékelésében, a szakmai fejlesztésekben.

Az iskolai gyakorlatok formái:

a) *a képzéssel párhuzamosan, iskolában vezetőpedagógus (vezető tanár) irányításával végzett csoportos pedagógiai és önálló tanítási gyakorlat a tanulók nevelésével, oktatásával és az adott tanárszakhoz tartozó szaktárgyakkal kapcsolatos tanári munka szakos órákon, osztályfőnöki órán, nem szakos órákon történő megfigyelése, elemzése, továbbá legalább 15 önállóan megtartott óra, foglalkozás;*

b) *képzéssel párhuzamos közösségi pedagógiai gyakorlat szünetidőben vagy szorgalmi idő alatt is teljesíthető közösségi szolgálat, mely egy adott tanulói korosztály tanórán kívüli, szabadidős tevékenységének (táboroztatás, szakkörök, érdeklődési körök stb.) szervezési, vezetési, programkészítési, közösségépítési területein nyújt tapasztalatokat;*

c) *az összefüggő egyéni iskolai gyakorlat a képzésben szerzett elméleti ismeretekre és gyakorlati tapasztalatokra épülő, gyakorlatvezető mentor és felsőoktatási tanárképző szakember folyamatos irányítása mellett köznevelési intézményben, felnőttképzést folytató intézményben végzett gyakorlat. Az iskola és benne a tanár komplex oktatási-nevelési feladatrendszerének elsajátítása, illetve az iskolát körülvevő társadalmi, jogszabályi környezet, valamint a köznevelési intézményrendszer megismerése.*

Területei: a szaktárgyak tanításával kapcsolatos tevékenységek, a szaktárgyak tanításán kívüli oktatási, nevelési alaptevékenységek, az iskola, mint szervezet és támogató rendszereinek megismerése.

Az anyanyelvi ismeretek,

kritérium jellegű követelményként, magukban foglalják az anyanyelvi (gyakorlati kommunikációs, beszédtechnikai, retorikai, helyesírási) készségek fejlesztését és a nyelvi attitűdöt alakító, értelmező ismereteket.

A hallgató tanulmányait osztatlan mesterképzésben **záróvizsgával** fejezi be. A záróvizsga az oklevél megszerzéséhez szükséges ismeretek, készségek és képességek ellenőrzése és értékelése, amelynek során a hallgatónak arról is tanúságot kell tennie, hogy a tanult ismereteket alkalmazni tudja.

A tanári záróvizsgára bocsátás feltételei

Abszolutórium megszerzése, mely a *tantervben előírt vizsgák és a szakmai zárójelentés eredményes letételét* és – a nyelvvizsga letételének és szakdolgozat (diplomamunka) elkészítésének kivételével – más tanulmányi követelmények teljesítését, illetve a szakdolgozathoz (diplomamunkához) rendelt kreditpontok kivételével a képzési és kimeneti követelményekben előírt kreditpontok megszerzését igazolja, amely minősítés és értékelés nélkül tanúsítja, hogy a hallgató a tantervben előírt tanulmányi és vizsgakövetelménynek mindenben eleget tett

A szakdolgozat elkészítése és benyújtása

Közismereti osztatlan tanárszakokon a szakdolgozat kredit értéke 8 kredit. Két osztatlan tanárszakon egyidejűleg folyó tanárképzésben egy szakdolgozatot kell benyújtani és a záróvizsga részeként megvédeni.

A hallgatónak legkésőbb a tanulmányai 8. félévének kezdetén az arra szolgáló nyomtatványon be kell jelentenie a választott szakdolgozati témáját. Ezzel információt kap a tanszék, a választott oktató és a tanulmányi osztály arról, hogy a hallgató mely szakján fogja írni a szakdolgozatát. Amennyiben a hallgató olyan szakon ír szakdolgozatot, amely szakért a Bölcsészettudományi Kar felelős, a hallgatónak legkésőbb a tanulmányai 8. félévében lehetősége van a szakdolgozati szeminárium felvételére.

Közismereti tanárszakok esetében a **szakdolgozat és a portfólió terjedelme** (külön-külön) 60-80000 karakter, amely nem foglalja magában a tartalomjegyzéket, a bibliográfiát, az illusztráció értékű ábrákat, illetve a képeket.

A tanári záróvizsga tartalma és az érdemjegy kiszámítása

A záróvizsga három részből áll:

- a) **szakdolgozat bemutatása és védeése,**
- b) **portfólió védeése,**
- c) **komplex szóbeli vizsga.**

A **záróvizsga** összesített **érdemjegyet** az alábbi rész-érdemjegyek kerekítés nélküli átlaga adja (két tizedes jegy megadásával, az egyes részek egyenlő súllyal történő figyelembe vételével):

- a) a tanári szakdolgozat érdemjegye (értékelője a témavezető és az opponens);
- b) a tanári szakdolgozat (a portfólió és a tanulmány) bemutatására és védésére kapott érdemjegy (értékelője a záróvizsga-bizottság);
- c) a komplex szóbeli vizsgára adott érdemjegy;
- d) az utolsó két félévben végzett összefüggő egyéni iskolai gyakorlat érdemjegye. Ez utóbbi értékelője a gyakorlatvezető mentor és a gyakorlatvezető oktatók (a kísérő szemináriumok oktatói).

A tanárszakon az **oklevél minősítését** a záróvizsga kettő tizedes jegyig kerekített átlaga adja.

Az oklevél kiadásának feltételei:

- a záróvizsga sikeres letétele, valamint
- a jogszabályok által előírt nyelvvizsga-követelmények igazolása.